

УДК: 611.018 (092) (477.84)

**ДО 100- ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА
ІВАНА ВАСИЛЬОВИЧА ШУСТА**

Волошин О.С., Грубінко В.В., Дробик Н.М.

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

E-mail: voloshyn@tnpu.edu.ua

Тернопільська земля дала життя багатьом талановитим людям, які зробили свій внесок у розвиток вітчизняної науки. Серед них – Іван Васильович Шуст, який народився в селі Красносільці Збарзького району 19 вересня 1921 року. Ріс працьовитим, добрим, турботливим сином, сумлінно допомагав батькам у господарстві. Virізняючись здібностями до навчання, Іван Шуст розпочав свій освітній шлях у педагогічному технікумі, а продовжив у вчительській семінарії. Отримавши фах, працював у школі. Доля склалась так, що довелось служити в армії, в часи Другої світової війни молодий боєць побував у Верхній Сілезії, Відні. Приморському краї, Криму. По завершенні служби в армії І. Шуст повертається у рідний край, додому і допомагає батькам. Мирне життя знову пробудило в юнака бажання вчитись, досягнути більшого і невдовзі Іван Шуст вступає до Львівського зооветеринарного інституту.

Обдарований і спраглий до знань, він навчається дуже старанно, а по завершенні навчання отримує від керівництва інституту пропозицію залишитись для подальшої роботи на кафедрі анатомії і гістології Львівського зооветеринарного інституту в якості асистента. З цього часу Іван Шуст опиняється серед учнів видатного професора Львівського зооветеринарного інституту С.Г. Гжицького, який став науковим керівником його кандидатської дисертаційної роботи, згодом успішно захищеної [4].

Бажання вчитись, схильність до пізнання у молодого науковця поєдналися з дуже сприятливими умовами для навчання і досліджень у Львівському зооветеринарному інституті того часу. У цей період там працював цілий ряд видатних вчених, чий

прізвища прославили українську науку: патофізіолог, професор В. Морачевський, біохімік, професор С.З. Гжицький (був учнем В. Морачевського), фармаколог, професор В.А. Сковронський, гістолог, професор З.З. Зеліковська, порівняльну анатомію свійських тварин викладали професор О.Є. Пахоменко і доцент Р.В. Білозір [5]. Це була надзвичайна нагода отримати глибокі професійні знання, сформувати себе як науковця і викладача. Однак на Тернопільщині, у рідних Красносільцях залишились батьки. Тому, як тільки випала нагода отримати роботу у Тернопільському державному медичному інституті (ТДМІ), молодий Іван Шуст переїжджає у Тернопіль.

У Тернопільському медичному інституті Іван Васильович пропрацював 13 років. Як викладачу, йому були притаманні академічна манера викладення матеріалу, глибокий рівень професійних знань, схильність до наукової діяльності. Саме під час роботи у ТДМІ Іван Васильович виконує і захищає докторську дисертацію. Наполеглива праця і участь в організаторській роботі ТДМІ сприяли призначенню І. В. Шуста на посаду проректора з наукової роботи. Результати роботи Івана Васильовича на посаді проректора отримали схвальний відгук з боку Міністерства охорони здоров'я [4]. Вітаючи Івана Васильовича з нагоди 95-річного ювілею у 2016 році, представники Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського згадували про життєвий і творчий шлях ювіляра, роки його праці у Тернопільському державному медичному інституті впродовж 1958-1971 рр. від асистента кафедри до доктора біологічних наук, професора кафедри гістології, його роботу заступником декана лікувального факультету, а згодом - проректора з наукової роботи [3].

Найтриваліший проміжок трудової діяльності Івана Васильовича Шуста пов'язаний з Тернопільським державним педагогічним інститутом, а згодом університетом. У 1969 році внаслідок переведення до м. Тернополя Кременецького педагогічного інституту було створено кафедру анатомії і фізіології людини та тварин, а в 1971 році професору Шусту запропонували очолити новостворену кафедру [2]. Протягом наступних років під керівництвом Івана Васильовича на кафедрі створено основу для наукових досліджень, педагогічної і

методичної роботи та впровадженнь, умови для активного залучення студентів до наукової роботи. У 1977 році для приміщень кафедри анатомії і фізіології людини та тварин було надано значну частину четвертого поверху у щойно збудованому головному корпусі педагогічного інституту. Іван Васильович разом з працівниками кафедри створили музей анатомії людини та ембріології, доклали зусиль для забезпечення лабораторій кафедри необхідною аудіо- та відеотехнікою, якісними інформативними слайдами. За ініціативи і безпосередньої участі Івана Васильовича були сформовані наукові лабораторії для гістохімічних і електронно-мікроскопічних досліджень. За цей період в доробку Івана Васильовича як досвідченого науковця – керівництво підготовкою кандидатських дисертацій викладачами педагогічного інституту: Костинника І.М., Галантюка С.І., Авраменка В.Г., Губернаторова М.О.

Завдяки високому рівню науково-методичної роботи на кафедрі анатомії і фізіології людини та тварин Міністерство освіти Української РСР у 1975 році визначило її як опорну серед аналогічних за профілем кафедр України. За свою плідну роботу у 1984 році професор Шуст був нагороджений грамотою Міністерства освіти України. Особливу увагу в своїй педагогічній праці Іван Васильович приділяв використанню модульної системи у навчальному процесі, оскільки вважав, що завдяки принципу етапності у викладанні дисципліни досягається певна повторюваність у навчанні з конкретизацією і акцентуванням на можливостях практичного застосування отриманих знань на завершальному етапі [1].

І.В. Шуст належав до категорії людей, які не зупиняються на досягнутому, активно реагують на сучасні вимоги, намагаються впроваджувати нові досягнення у власну роботу і в роботу очолюваного колективу, він постійно дбав про оновлення методологічної компоненти навчально-виховної роботи кафедри в контексті завдань перед сучасною вищою освітою України [2].

Очолюючи кафедру анатомії і фізіології людини та тварин, професор Шуст зарекомендував себе як професіонал з глибокими рівнем знань, працьовита, вимоглива до себе, виважена, інтелігентна, усебічно розвинена людина. З Іваном Васильовичем завжди було цікаво спілкуватись і в професійному, і в

культурному плані. Обдарований педагог, фахівець-морфолог, вихованець молоді, він був прикладом для колег. Прожив довге і щасливе подружнє життя, був чудовим сім'янином, виховав двох синів, які присвятили свою професійну діяльність медицині.

Талановитий уродженець Збараської землі, перший доктор біологічних наук на Тернопілля І.В. Шуст спочив навіки 9 квітня 2017 року. Своїми досягненнями у навчально-методичній і науковій роботі він зробив вагомий внесок у розвиток української педагогічної і наукової школи.

Список літератури:

1. Грубінко В.В., Страшнюк Н.М., Феник С.Й., Шуст І.В. Кафедра загальної біології. 1971-2001. Тернопіль, 2001. 87 с.
2. Історія кафедри. URL <http://tnpu.edu.ua/faculty/himbio/zagbiology.php> (дата звернення: 9.07.2021).
3. У ТДМУ привітали з 95-літтям колишнього працівника. URL <https://www.tdmu.edu.ua/2016/09/21/u-tdmu-pryvitaly-z-95-littyam-kolyshnogo-pratsivnyka/> (дата звернення: 9.07.2021).
4. Чабан С., Грубінко В., Дробик Н. Вчити – значить вселяти надію: до 95-річчя від дня народження Івана Васильовича Шуста. *Вільне життя*. 2016. 7 жовт. (№ 79). С. 1.
5. Шуст І. В. Три зустрічі з С.А. Сморгочком. *Актуальні питання морфології*: матеріали міжнародної конференції, присвяченої пам'яті академіка, лауреата Державної премії України, професора Сморгочка С. А.; 6-7 травня 1996 р. Тернопіль: «Поліграфіст». 1996. Т.1. С. 20-22.